

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/107/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6925200886
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dzúriková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2025:6925200886.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a členov senátu JUDr. Anny Snopčokovej a JUDr. Vladimíra Šalamúna, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. 27. 05. 1972, bytom B. C., D. E. XXXX, zastúpený: F. G. H. & I. C. so sídlom J., K. L. E. XXXX/XX, IČO: XX XXX XXX, proti žalovanému: M. B. C., so sídlom B. C., K. C. E. XXX/X, IČO: XX XXX XXX, zastúpený: F. G. M. & I. N., C. so sídlom B. C., K. O. XXX/XX, IČO: XX XXX XXX, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 5.009,64 Eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 13C/14/2025 – 77 zo dňa 27.05.2025 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 13C/14/2025 – 118 zo dňa 09. 09. 2025, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 13C/14/2025 – 77 zo dňa 27.05.2025 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 13C/14/2025 – 118 zo dňa 09. 09. 2025 **p o t v r d z u j e .**

II. Žalobca **j e p o v i n n ý** zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej aj len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplata sumy 5.009,64 Eur spolu s 10,90 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 5.009,64 Eur od 12.03.2025 do zaplata, zamietol (prvý výrok rozsudku). O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi uložil povinnosť žalovanému zaplatiť trovy konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu o určení výšky náhrady trov konania (druhý výrok rozsudku).

1.1 V odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou zo dňa 12.03.2025 domáhal, aby súd titulom vydania bezdôvodného obohatenia zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 5.009,64 Eur s 10,90 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 5.009,64 Eur od 12.03.2025 do zaplata na tom skutkovom a právnom základe, že žalobca je vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území J., obec B. C., okres B. C. zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX ako C KN parc. č. XXX/X, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 322 m², C KN parc. č. XXX/X zastavaná plocha a nádvorie o výmere 479 m², C KN parc. č. XXX/X, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 178 m² a to v spoluvlastníckom podiele 1/1. Na týchto nehnuteľnostiach sa nachádzajú stavby - pozemné komunikácie a to na C KN parc. č. XXX/X F. XXX/X sa nachádza ulica Kirejevská a na C KN parc. č. XXX/X sa nachádza ulica Sedliacka. Žalobca nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, k.ú. J. vlastní od roku 2019, kedy ich kúpil za účelom umiestnenia billboardov, ktoré prenajíma a má ich v súčasnosti v počte 6 kusov. Stavby pozemných komunikácií obmedzujú žalobcu v jeho vlastníckom práve, t.j. svoje nehnuteľnosti nemôže v plnom rozsahu užívať a nakladať s nimi. Výšku sumy uplatňovanej v konaní žalobca odvodzoval jednak od znaleckého posudku č. 187/2022

vypracovaného znalkyňou A. F. P. a doplnenia tohto znaleckého posudku zo dňa 09.11.2022 o stanovení hodnoty ročného úžitku nehnuteľnosti za obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu k nehnuteľnostiam na základe zákonného vecného bremena. Uvedeným spôsobom znalkyňa stanovila všeobecnú hodnotu ročnej odplaty za zriadenie vecného bremena na sumu 2.504,82 Eur. Nárok uplatnený žalobou žalobca právne zdôvodnil odkazom na ustanovenie § 2, § 4 zákona č. 66/2009 Z.z., ustanovení § 151n a § 151o ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 451, § 456 a § 458 Občianskeho zákonníka a taktiež čl. 11 Ústavy Slovenskej republiky.

1.2 V ďalšom obsahu odôvodnenia súd prvej inštancie uviedol vykonané dokazovanie, závery z neho vyplývajúce. Na vec aplikoval ustanovenie § 1, § 2, § 4 zákona č. 66/2009, § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a ustanovenie § 100 ods. 1 a § 101 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že pre posúdenie žalobou uplatneného nároku s poukazom na ustanovenie § 186 ods. 2 CSP vychádzal z toho, že stavby – miestne komunikácie (Sedliacka a Kirejevská ulica) prešli do vlastníctva žalovaného podľa zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách, pričom zo zákona č. 66/2009 Z.z.. Z ustanovenia § 1 vyplýva, že upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov a jedným z nich je aj zákon č. 135/1961 Zb.. Táto skutočnosť nebola medzi stranami sporu sporná. Rovnako nebola sporná skutočnosť, že ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. neexistoval medzi stranami sporu žiaden právny vzťah, pretože žalobca pozemky pod stavbami vo vlastníctve žalovaného nadobudol až v roku 2019. Preto s poukazom na ustanovenie § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. vzniklo v prospech žalovaného, ako vlastníka stavieb, právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorá skutočnosť vyplýva aj z odôvodnenia samotnej žaloby uvedeného v bode II. žaloby. Obsahom tohto práva je údržba a užívanie pozemku pod stavbou vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Tiež nebolo medzi stranami sporné, že žalobca je vlastníkom pozemkov zapísaných na LV č. XXXX kat. úz. J., ako CKN parc. č. XXX/X, CKN č. XXX/X a CKN č. 827/5 od roku 2019 titulom kúpnych zmlúv, ktorá skutočnosť vyplýva z listu vlastníctva č. XXXX kat. úz. J., ktorý je verejnou listinou a údaje v ňom uvedené sa považujú za pravdivé pokiaľ sa nepreukáže opak. Žalobca v žalobe ako dôvod bezdôvodného obohatenia vzniknutého na strane žalovaného uviedol, že žalovaný užíva nehnuteľnosti patriace žalobcovi (pozemky pod stavbami – komunikáciami) bezodplatne bez právneho dôvodu. Pre posúdenie uplatneného nároku bolo potrebné ustáliť charakter náhrady za vecné bremeno zriadené zákonom č. 66/2009 Z.z., pričom súdna prax nebola v tejto otázke vždy jednotná, avšak aktuálne je už tento stav prekonaný, ako vyplýva z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 1Cdo/255/2021 zo dňa 14.12.2022. Vzhľadom na vznesenú námietku premičania zo strany žalovaného, podstata právneho posúdenia veci spočívala v charaktere náhrady za vecné bremeno, teda či je svojou povahou jednorazovou náhradou alebo opakovanou náhradou, od čoho je závislé i posúdenie vznesenej námietky premičania. V ďalšom sa súd prvej inštancie venoval jestvujúcej judikatúre k danej otázke a uviedol, že pokiaľ žalobca v žalobe odkazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Mcd/2/2014 zo dňa 23.04.2015, súd uviedol, že na závery vyplývajúce z tohto rozhodnutia nemohol prihliadnuť, keďže toto rozhodnutie bolo zrušené nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 349/2015 – 51 zo dňa 19.01.2016. Pokiaľ žalobca odkazoval na rozhodnutie ÚS SR sp. zn. II.ÚS 118/2023 – 12 súd uviedol, že na závery vyplývajúce z tohto rozhodnutia rovnako nemohol prihliadnuť, keďže toto rozhodnutie sa netýka skutkovo a právne identickej veci ako je súdená vec. V prípade riešenom v rozhodnutí ústavného súdu sp. zn. II.ÚS 118/2023 – 12 z dôvodu, že nedošlo k vzniku zákonného vecného bremena, nemohla mať ani náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva jednorazový charakter. Pokiaľ žalobca odkazoval na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/123/2019 a jeho odôvodnenie postavené na závere vyplývajúcom z nálezu ÚS SR sp. zn. PL. ÚS 42/2015, že jednorazová náhrada za zriadenie vecného bremena je neústavná a vlastníkovi nehnuteľnosti patrí opakovaná ročná náhrada, súd prvej inštancie poukázal na závery vyplývajúce z viacerých neskorších rozhodnutí najvyššieho súdu napr. sp. zn. 1Cdo/133/2023 zo dňa 30.10.2024, sp. zn. 2Cdo 194/2018 zo dňa 26.08.2019, v ktorých najvyšší súd konštatoval, že ani nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 42/2015 neovplyvnil ustálený právny názor o jednorazovom charaktere náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva titulom zákonného vecného bremena vzniknutého podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z.. Najvyšší súd v ostatnom období opakovane rozhodol o tom, že náhrada za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. je náhradou, ktorá má jednorazový charakter, vzniká vlastníkovi zaťaženého pozemku ex lege ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009, t.j. ku dňu 01.07.2009, kde súd zvýraznil, že žalobca sa stal vlastníkom dotknutých pozemkov až v roku 2019 a vlastník dotknutých pozemkov si mohol uplatniť náhradu za vecné bremeno v zákonom stanovenej dobe troch rokov počítanej od nadobudnutia účinnosti cit. zákona, t.j. od 01.07.2009. Z rozhodnutí NS SR sp. zn.

2Cdo/194/2018 zo dňa 26.08.2019 a sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30.11.2020 je zrejmé, že náhrada za zriadenie vecného bremena má charakter jednorazovej odplaty. Najvyšší súd celkom jednoznačne uviedol, že uvedené rozhodnutia tvoria ustálenú rozhodovaciu prax ohľadne tejto otázky. Aplikujú právne závery vyplývajúce z rozhodnutí NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2018 a 8Cdo/17/2019, na ktoré nadväzujú a potvrdzujú z nich závery plynúce o jednorazovej náhrade i ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu napr. sp. zn. 1Cdo/171/2021, sp. zn. 1Cdo/99/2019, sp. zn. 2Cdo 151/2020, na predmetnú právnu vec je preto možné dospieť len k záveru o nemožnosti priznania náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva žalobcu zákonným vecným bremenom podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. opakovane až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom upraveným v zákone č. 66/2009 Z.z.. Vlastník pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z. má nárok na jednorazovú náhradu, ktorá náhrada podlieha premlčaniu. Tento právny záver prešiel aj testom ústavnosti, keď ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. IV.ÚS 539/2020 zo dňa 28.10.2020, ktorým odmietol ústavnú sťažnosť proti rozhodnutiu NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2018, konštatoval „že obdobnú dovoláciu otázku (či vlastník pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle Zák. č. 66/2009 Z. z., má nárok na primeranú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vo forme pravidelných platieb počas trvania núteného obmedzenia vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej sa vlastnícke právo obmedzuje, a či existuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo považovať náhradu za obmedzenie vlastníckych práv zákonným vecným bremenom podľa § 4 ods. 1 Zák. č. 66/2009 Z. z., vo forme opakujúceho sa plnenia), Najvyšší súd riešil v rozhodnutiach sp. zn. 7Cdo/26/2014, 3Cdo/49/2014, ktoré sa týkali priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 Zák. č. 182/1993 Z. z., o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, pričom vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávania primeranej náhrady za zariadenie vecného bremena podľa Zák. č. 66/2009 Z. z. Aj obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 4 Zák. č. 66/2009 Z. z. parí totiž k tzv. legálnym (zákonným) vecným bremenám, čiže k verejnoprávnym obmedzeniam vlastníckeho práva. Jeho verejnoprávny charakter a jeho povaha nasvedčujú tomu, že sa významne približuje k obmedzeniu vlastníckeho práva zakotveného v Zák. č. 182/1993 Z. z., o čom svedčí aj ich zhodná zákonná konštrukcia. Ak potom judikatúra Najvyššieho súdu akceptovaná Ústavným súdom dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 Zák. č. 182/1993 Z. z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zákona, nemôže tomu byť inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 Zák. č. 66/2009 Z. z. Ak tieto legálne (zákonné) vecné bremená majú jednotiace znaky, t.j. ide o obmedzenie vlastníckeho práva s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností, vyjadrené v zhodnej právnej úprave, nemôže tomu byť inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor niet žiadnych presvedčivých argumentov“.

1.3 Keďže žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premlčania žalobou uplatneného nároku, pričom z obsahu spisu nevyplynuli žiadne okolnosti, pre ktoré by súd na takto vznesenú námietku premlčania nemal prihliadať. Zákon pre náhradu za vecné bremeno neupravuje premlčaciu dobu samostatne, a preto je potrebné uplatniť všeobecnú trojročnú premlčaciu dobu. Pre určenie jej začiatku je rozhodné, kedy bolo možné právo uplatniť po prvý raz. Premlčacia doba tak začala plynúť od nadobudnutia účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., t. j. od 01.07.2009 a právo žalobcu na zaplatenie náhrady bolo možné uplatniť najneskôr do 01.07.2012. Keďže žaloba žalobcu bola doručená súdu dňa 12.03.2025, t.j. až po uplynutí trojročnej premlčacej doby, nebolo možné uplatnené právo na náhradu za zákonné vecné bremeno priznať, a preto súd žalobu zamietol.

1.4 Záverom súd dodal, že aj v prípade, ak by žalobou uplatnený nárok nebol premlčaný, nebolo by možné žalobe vyhovieť, pretože žalovaný neužíval pozemky pod stavbami – miestnymi komunikáciami bez právneho dôvodu, ako to uvádza žalobca v žalobe, ale titulom zákonného vecného bremena vzniknutého podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z., teda užívanie pozemkov vo vlastníctve žalobcu zo strany žalovaného nadobudlo právny základ, a preto na strane žalovaného nemohlo dôjsť k vzniku bezdôvodného obohatenia.

1.5 O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ Civilného sporového poriadku. Odvolateľ uviedol, že súd prvej inštancie sa v rámci odôvodnenia rozsudku zaoberal vo veľkej miere citovaním judikatúry týkajúcej sa náhrady za užívanie pozemku vlastníkom stavby na ňom postavenej, avšak úplne opomenul presvedčivo a náležite zdôvodniť z akého dôvodu bezvýhradne akceptoval vznesenú námietku premlčania žalovaným. Súd prvej inštancie neodôvodnil čo ho viedlo

k jej akceptácii bez zohľadnenia možnosti, že by takáto námietka mohla byť v rozpore s dobrými mravmi podľa ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalovaný námietku premlčania pritom neuplatnil pri prvom úkone, ktorý mu patril, urobil tak až neskôr vo svojom druhom vyjadrení. Podľa názoru žalobcu, ak zákon č. 66/2009 Z.z. vlastníkovi stavby neurčuje žiadnu lehotu na usporiadanie majetkovo-právnych vzťahov k pozemku a nenúti vlastníka stavby podať v konkrétnej lehote návrh na začatie konania o pozemkových úpravách, patrí vlastníkovi pozemku náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva vo forme opakujúceho sa plnenia za konkrétny časový úsek od obmedzenia vlastníckeho práva až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom predpokladaným v § 2 a § 3 zákona č. 66/2009 Z.z.. Bolo by nespravodlivé od vlastníka pozemku požadovať, aby po vopred neurčenú dobu trpel obmedzenie svojho vlastníckeho práva, a to bez náhrady alebo za neadekvátnu náhradu. Zvýraznil, že vlastnícke právo každej osoby má rovnaký zákonný obsah a požíva ochranu bez ohľadu na to, či ide o štát, právnickú osobu, obec alebo fyzickú osobu. Z formulácie obsiahnutej v čl. 20 ods. 1 ústavy, nemožno odvodzovať ústavné právo získať vec do svojho vlastníctva bez dodržania predpokladov, ktoré sú na tento účel upravené zákonmi. Funkcia práva vlastníť majetok a jeho ochrana spočíva v tom, aby sa vlastníkovi poskytla a súčasne aj trvale aj garantovala právna istota, že vlastnícke právo k veci, ktoré nadobudol v súlade s platnými zákonmi, nemôže obmedziť alebo využiť bez právneho dôvodu. Taktiež podľa názoru žalobcu určite nie je v súlade s dobrými mravmi a nemôže požívať ani právnu ochranu konanie a postoj žalovaného v predmetnej veci, resp. jeho nekonanie, ktorým žalovaný udržiava stav, kedy bezodplatne užíva nehnuteľnosť, ktorá nie je jeho vlastníctvom a vedome ignoruje svoje zákonné povinnosti vykonať vysporiadanie užívania s vlastníkom nehnuteľnosti.

2.1 Naopak, žalovaný účelovo uplatnil námietku premlčania, ktorú taktiež podľa názoru žalobcu uplatnil neskoro a týmto spôsobom sa chce úplne zbaviť svojej zodpovednosti voči vlastníkovi nehnuteľnosti, teda žalobcovi. Žalobca má za to, že bezvýhradné prijatie takejto námietky súdom prvej inštancie, ktorá je v hrubom rozpore s dobrými mravmi, poskytuje právnu ochranu stavu, ktorý priamo poškodil a poškodzuje žalobcu a takúto právnu ochranu nemôže požívať. Ďalej žalobca poukázal na ustanovenie § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 a uviedol definíciu dobrých mravov. Uviedol, že ústavný súd už vyslovil názor, že vo všeobecnosti nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. V rozpore s dobrými mravmi môže byť však len taký výkon práva účastníkom v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka konania, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči nemu by za takejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprimerane tvrdým postihom. Pre posúdenie tejto primeranosti je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby. V danom prípade ide podľa názoru žalobcu o prípad, v ktorom prvostupňový súd formalistickým postupom umožnil presadenie zrejmej nespravodlivosti.

2.2 Taktiež žalobca namieta i nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, keď podľa názoru odvolateľa súd prvej inštancie porušením povinnosti vyplývajúcej z ustanovenie § 220 ods. 2 CSP odoprel právo žalobcu dozvedieť sa o všetkých príčinách svojho rozsudku. Odôvodnenie rozsudku, najmä v časti týkajúcej sa námietky premlčania, je nepresvedčivé a nepreskúmateľné. Rovnako celá časť odôvodnenia rozsudku musí vyznieť logicky a konzistentne, čo znamená, že musí posúdiť všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti tak, aby presvedčivo vyargumentoval zistený skutkový stav. Hlavným účelom odôvodnenia je predovšetkým doložiť správnosť rozsudku. Z uvedeného podľa žalobcu jednoznačne vyplýva, že napádaný rozsudok je arbitrárny. V tejto súvislosti poukázal i na nález ústavného súdu sp. zn. II.ÚS 6/03 z 13. marca 2003. Odvolateľ navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu podaním zo dňa 16.06.2025. Uviedol, že žalobcom napádaný rozsudok považuje za zákonný, skutkovo i právne precízne odôvodnený. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení žalobcom napádaného rozsudku podrobne a kvalifikovane vysporiadal so vznesenou námietkou premlčania, pričom svoje závery vrátane vlastnej analýzy oprel o príslušnú judikatúru, a teda o ustálenú rozhodovaciu prax. Odôvodnenie rozsudku preto nie je možné považovať za arbitrárne. Ako žalovaný uviedol vo svojich vyjadreniach k žalobe žalobcu z 02.04.2025 a 25.04.2025, bol to práve žalobca, ktorý svoje tvrdenia uvedené v žalobe nedoložil dôkazmi, ktoré by žalovanému umožňovali ihneď zaujať kvalifikované či už skutkové, alebo právne stanovisko, čím žalobca žalovanému znemožnil nie len ustáliť svoju pasívnu legitímáciu a časové súvislosti, ale tiež proporcionalitu požadovanej sumy bezdôvodného obohatenia v porovnaní s kúpnu

cenou, a teda vyhodnotiť, či zo strany žalobcu nešlo o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Preto je prekvapujúce, že sa práve žalobca, v súdom prijatú, námietkou premlčania snaží nepresvedčivo spochybníť jej rozporom s dobrými mravmi. Bol to práve žalovaný, ktorý po neúspešnom domáhaní sa dôkazov od žalobcu a napriek tomu, že nebol zaťažovaný dôkazným bremenom, sám doložil súdu všetky dostupné podklady týkajúce sa sporných nehnuteľností a na ich základe v súlade s ustálenou súdnou praxou vzniesol kvalifikovaným spôsobom aj námietku premlčania, ktorú súd prvej inštancie akceptoval a žalobcovi premlčané právo nepriznal. Navrhol preto rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny a zároveň žalovaný uplatnil právo na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

4. Vyjadrenie žalovaného bolo doručené žalobcovi dňa 03.07.2025 s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť.

5. Žalobca sa k vyjadreniu žalovaného nevyjadril.

6. V dôsledku podaného odvolania žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Na základe podaného odvolania žalobcu voči rozsudku súdu prvej inštancie, tak v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 CSP a dôvodov podaného odvolania podľa § 380 CSP, po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie vo veci na základe vykonaného dokazovania v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval skutkový stav veci správne, so skutkovými závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje a v zmysle § 383 CSP je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie dôkazy vyhodnotil v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 CSP a rozhodnutie náležite odôvodnil, keď odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie má náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd zdôrazňuje, že žalobca v podanom odvolaní neuviedol žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vyvodiť zmenu, či zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, nežiadal ani doplniť dokazovanie za podmienok stanovených v ustanovení § 384 ods. 2 a 3 CSP o ďalšie nové relevantné skutočnosti, ktoré nemohli byť bez jeho viny prezentované v prvoinštančnom konaní. Odvolací súd preto pri rozhodovaní vychádzal zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu, pričom neboli naplnené procesné predpoklady dopĺňovať dokazovanie, prípadne nariaďovať odvolacie pojednávanie zo strany odvolacieho súdu (§ 383, § 384 ods. 1, 2 a 3 v spojení s ustanovením § 366 CSP). S prihliadnutím na rozsah odvolania žalobcu a odvolacie dôvody uvedené v jeho odvolaní, odvolací súd konštatuje, že na základe preskúmania veci dospel k záveru, že podané odvolanie nie je dôvodné a nemožno mu vyhovieť. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje v celom rozsahu za vecne správne, keď súd prvej inštancie na základe zisteného skutkového stavu vykonal správne právne posúdenie veci. Po preskúmaní veci odvolací súd nezistil žiadne vady konania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok.

10. S poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd považuje napadnutý rozsudok za vecne správny, ako vo výrokovej časti, tak aj v časti odôvodnenia; zároveň v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

11. Nad rámec uvedeného odvolací súd k zásadným odvolacím námietkam žalobcu uvádza nasledovné:

12. V prejednávanej veci súd prvej inštancie veľmi dôsledne pristúpil k právnomu posúdeniu žalobou uplatneného nároku a vo svojom odôvodnení poskytol i prehľad vývoja judikatúry k predmetnej otázke nároku na náhradu za zriadenie zákonného vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z.. Správne

súd prvej inštancie vec právne posúdil a aplikoval na vec vzťahujúcu sa existujúcu recentnú judikatúru najvyšších súdnych autorít. Odvolací súd dodáva, že argumentácia použitá a obsiahnutá v odvolaní žalobcu bola konkrétnym obsahom i odôvodnení predchádzajúcich rozhodnutí odvolacích súdov, ktoré v danom čase zastali názor o možnosti pripustenia charakteru náhrady vo forme opakovaného plnenia. Tieto rozhodnutia odvolacích súdov boli však neskoršou rozhodovacou činnosťou najvyššieho súdu, na ktorú poukázal už súd prvej inštancie, zrušené a najvyšší súd sa vo svojich rozhodnutiach opakovane vyjadril k charakteru náhrady za vecné bremeno vzniknuté podľa zákona č. 66/2009 Z.z.. Najvyšší súd SR rozhodnutím 8Cdo/17/2019 rozhodol dňa 30.11.2020 a zrušil uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/102/2019 zo dňa 27.10.2020 a vo svojom rozhodnutí uviedol, že otázku, či vlastník pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vo forme pravidelných platieb primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia vo výške ročného úžitku a či existuje ustanovenie všeobecného záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo považovať náhradu za obmedzenie vlastníckych práv zákonným vecným bremenom podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. vo forme opakujúceho plnenia, súd už riešil v rozsudku sp. zn. 7Cdo/26/2014 zo dňa 24.03.2015, rovnako aj v rozsudku sp. zn. 3Cdo/49/2014 zo dňa 14.04.2016, pričom uvedené sa týkali priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona Národnej rady SR č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov.

13. Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 8Cdo/17/2019 uviedol, že vyslovený názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z.. I obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z. z. patrí totiž k tzv. legálny (zákonným) vecným bremenám, čiže k verejno-právnym obmedzeniam vlastníckeho práva. Jeho verejno-právny charakter a jeho povaha nasvedčujú tomu, že sa významne približuje k obmedzeniu vlastníckeho práva zakotveného v zák. č. 182/1993 Z.z. Svedčí o tom nakoniec aj ich zhodná zákonná konštrukcia.

Ďalej Najvyšší súd SR v predmetnom rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/17/2019 konštatoval, že ak judikatúra Najvyššieho súdu SR akceptovaná Ústavným súdom dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zák. č. 182/1993 Z. z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z. z. Ak tieto legálne (zákonné) vecné bremená majú všetky jednotiace znaky, t. j. ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností vyjadrené v zhodnej právnej úprave, nemôže byť tomu ani inak v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor niet žiadnych presvedčivých argumentov. Najvyšší súd už vo svojom rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/49/2014 konštatoval, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zák. č. 182/1993 Z. z. je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné bremeno vzniká „in rem“ vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová; nemá charakter opakovaného plnenia. Je nelogické aby pri každej zmene vlastníka mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté bremeno.

14. Podstatu predmetného názoru považoval za „ústavne udržateľný“ i Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 227/2012. Ani ďalšie rozhodnutia Ústavného súdu SR týkajúce sa posudzovania opakovanosti finančnej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zák. č. 182/1993 Z. z., v ktorých posudzoval ústavnosť rozhodnutí založených na obdobných záveroch (sp. zn. I. ÚS 474/2013, IV. ÚS 227/2012, I. ÚS 1/2012, II. ÚS 506/2011), na tom nič nezmenili.

15. Ani Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS. 42/2015 neovplyvnil vyššie ustálený právny názor. Ako vyplýva z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 323/2017 „nemožno stotožňovať právnu úpravu zák. č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov, ktorý upravoval primeranú jednorazovú náhradu za zriadenie vecného bremena a náhradu za vecné bremeno upravené v § 23 ods. 5 zák. č. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, keďže upravujú rozličné situácie, ktoré vyjadrujú rôznu formu obmedzenia v užívaní nehnuteľní. Kým pri obmedzení vlastníckeho práva podľa Zákona o tepelnej energetike sa poskytuje náhrada za výmeru v ktorej je vlastník obmedzený pri užívaní

nehnutelnosti v dôsledku uplatnenia zákonného vecného bremena držiteľom povolenia a to pri výkone práv a povinností podľa § 10 ods. 1 zák. o tepelnej energetike, ktorých rozsah a frekvenciu nemožno vopred určiť, pri právnej úprave Zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov vzniká k pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ak vlastníkom domu nie je vlastníkom pozemku, teda rozsah vecného bremena je určiteľný už pri jeho vzniku t.j. od účinnosti zákona 1. septembra 1993“ Najvyšší súd SR v uznesení 8Cdo/17/2019 konštatoval že „tomu tak je aj pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z. z. ktorého rozsah je určiteľný už pri jeho vzniku“.

16. Odvolací súd uvádza, že v zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I. II. a IV. vydaných C. I. v rokoch 1974, 1980 a 1986.

17. Odvolací súd ďalej upriamuje pozornosť i na ďalšie uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/175/2019 zo dňa 27.04.2022, ktorým Najvyšší súd SR zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 05.06.2019 sp. zn. 17Co/157/2018 a rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 20C/29/2017 z 27.03.20189 v spojení s dopĺňacím rozsudkom sp. zn. 20C/29/2017 z 24.04.2018 a vec vrátil Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie.

18. V predmetnom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/175/2019 zo dňa 27.04.2022 Najvyšší súd SR uviedol: „v prvej časti dovolacej otázky podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP sa dovolateľ pýta, či vlastníkovi pozemku pod stavbou, ktorá je povolená podľa platných právnych predpisov a prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok vzniká nárok na náhradu za vecné bremeno vzniknuté podľa § 4 zák. č. 66/2009 Z. z.“.

19. V ods. 13 odôvodnenia vyššie uvedeného uznesenia najvyšší súd uvádza: „táto časť dovolateľovej právnej otázky bola otázkou od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Nebol ale splnený ďalší predpoklad prípustnosti dovolania vyplývajúci z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, teda že ide otázku ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Ako uvádza Najvyšší súd v uznesení 8Cdo/17/2019 zo dňa 30.11.2020 alebo v uznesení sp.zn. 2Cdo/194/2018 zo dňa 26.08.2020, obdobná právna otázka bola rozhodovacou praxou dovolacieho súdu vyriešená v rozsudkoch Najvyššieho súdu SR z 24. marca 2015 sp.zn. 7Cdo/26/2014 a zo 14. apríla 2016 sp. zn. 3Cdo/49/2014 (teda vydaných pred rozhodnutím odvolacieho súdu napadnutým dovolaním v prejednávanej spore) týkajúcich sa priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zák. č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zák. č. 182/1993 Z.z.“). V nich vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z.z.“

20. V ďalšom obsahu odôvodnenia uznesenia sp. zn. 5Cdo/175/2019 sa dovolací súd venoval otázke, či náhrada za vecné bremeno vzniknuté podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z. z. má byť vo forme opakujúceho sa alebo jednorazového plnenia. V tejto otázke dovolací súd opätovne poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/2014, sp. zn. 3Cdo/49/2014 najmä však na uznesenie sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30.11.2020, v ktorom Najvyšší súd konštatoval, že finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová; nemá teda charakter opakovaného plnenia. Je nelogické, aby pri každej zmene vlastníka mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté vecné bremeno.

21. Na uvedený záver rozhodovacej činnosti kontinuálne nadviazalo i rozhodnutie sp. zn. 1 Cdo/255/2021 zo 14. 12. 2022, na závery ktorého už správne poukázal súd prvej inštancie v odôvodnení

svojho rozhodnutia. Pre úplnosť odvolací súd poukazuje i na ostatné rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 08. 09. 2025 sp. zn. 8Cdo/140/2024, v ktorom najvyšší súd o.i. uviedol: „Vo veci konajúci senát 8C najvyššieho súdu zistil, že v rozhodnutí z 30. novembra 2019 sp. zn. 8Cdo/17/2019 najvyšší súd riešil otázku, či náhrada za riadenie vecného bremena podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z.z. prislúcha vlastníkovi pozemku v jednorazovej forme alebo ako opakujúce sa plnenie (teda presne tú istú otázku, aká bola nastolená dovolateľom v aktuálnej preskúmvanej veci). V okolnostiach preskúmvanej veci najvyšší súd priblížil pojem vecné bremeno zriadené ex lege („zákonné“ vecné bremeno) vo verejnom záujme, k právnej problematike, ktorej sa už obdobne vyjadril vo viacerých rozhodnutiach týkajúcich sa náhrady za zriadenie vecného bremena v zmysle zákona č. 182/1993 Z.z. (viď rozsudky z 24. marca 2015, sp. zn. 7Cdo/26/2014 a zo 14. apríla 2016, sp. zn. 3Cdo/49/2014). V spomínanom rozhodnutí najvyšší súd nadviazal na právne závery vyjadrené už skôr, a to v rozhodnutí sp. z. 2Cdo/194/2019 (napadnutým ústavnou sťažnosťou, ktorú však ústavný súd uznesením z 28. októbra 2020 sp. zn. IV. ÚS 539/2020 odmietol ako zjavne neopodstatnenú) a konštatoval, že tak, ako náhrada za vecné bremeno zriadené podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. má povahu výlučne jednorazového plnenia, nemá povahu opakujúceho sa plnenia ani náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z.z. Právna veta rozhodnutia sp. zn. 8Cdo/17/2019 znie: „Pokiaľ vlastník pozemku nemal k 1. júlu 2009 s obcou, ktorá na jeho pozemku nadobudla vlastníctvo stavby podľa osobitného predpisu (napr. zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v z.n.p.) zmluvne dohodnuté iné právo, vzniklo mu týmto dňom právo na primeranú jednorazovú náhradu za obmedzenie jeho vlastníckych práv vecným bremenom zriadeným podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky. Na premlčanie tohto práva vlastníka zaťaženého pozemku na takú náhradu sa vzťahovala všeobecná premlčacia doba troch rokov (§ 101 Občianskeho zákonníka), ktorá začala plynúť uvedeným dňom.“ Obdobné závery najvyšší súd zopakoval aj v rozhodnutiach z 27. októbra 2021 sp. zn. 1Cdo/171/2021, z 26. januára 2022 sp. z. 1Cdo/99/2019, z 14. decembra 2022 sp. zn. 1Cdo/255/2021, v rozsudku z 30. októbra 2024 sp. z. 1Cdo/133/2023 a v uznesení z 26. júna 2024 sp. zn. 7Cdo/49/2023. Z doposiaľ uvedeného vyplýva, že judikatórnu líniu nastolenú rozhodnutiami najvyššieho súdu z 26. augusta 2019 sp. z. 2Cdo/194/2018 a 30. novembra 2020 sp. zn. 8Cdo/17/2019 a neskôr potvrdenú v ďalších rozhodnutiach možno bezpochyby označiť už za ustálenú súdnu prax najvyššieho súdu (R 71/2018)“.

22. Správne preto konajúci súd dospel k záveru, že náhrada za vznik zákonného vecného bremena má charakter jednorazového plnenia a toto majetkové právo sa premlčuje v trojročnej premlčacej dobe.

23. Pokiaľ odvolateľ v podanom odvolaní namietal jednak rozpor vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi a tiež okolnosť, že súd prvej inštancie náležite neodôvodnil posúdenie vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi v dôsledku čoho trpí rozsudok súdu prvej inštancie podľa názoru odvolateľa vadou nepreskúmateľnosti až arbitrárnosti, odvolací súd uvádza, že uvedenej otázke sa súd prvej inštancie venoval v ods. 22. odôvodnenia rozsudku, keď uviedol, že žalovaný vzniesol námietku premlčania žalobou uplatneného nároku a zároveň zvýraznil, že z obsahu spisu nevyplývajú žiadne okolnosti, pre ktoré by súd na takto vznesenú námietku premlčania nemal prihliadnuť. Nadviažuc na uvedené, odvolací súd dopĺňa, že sa nemožno stotožniť s názorom žalobcu, že žalovaný účelovo uplatnil námietku premlčania, nakoľko vznesenie námietky premlčania je zákonným právom každého subjektu vyplývajúcim priamo zo zákona a uplatnenie takéhoto zákonného práva nemožno mať za účelové konanie subjektu, proti ktorému žalobu smeruje. Rovnako sa odvolací súd nestotožnil ani s názorom odvolateľa, že žalovaný uplatnil námietku premlčania neskoro, nakoľko tak žalovaný učinil v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, pred vyhlásením dokazovania za skončené. V zmysle § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Zároveň v zmysle § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

24. Podľa § 152 CSP, hmotnoprávna námietka je právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany.

25. V zmysle uvedeného je vznesenie námietky premlčania hmotnoprávnou námietkou, ktorá je zároveň v zmysle ustanovenia § 149 CSP prostriedkom procesnej obrany, ktorý môžu sporové strany uplatniť

najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Uvedeným spôsobom postupoval i žalovaný, ktorý námietku premlčania uplatnil v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, a to do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí, teda v rámci zákonného procesného priestoru upraveného ustanoveniami Civilného sporového poriadku, a preto nemožno dospieť k záveru, že by námietku premlčania žalovaný uplatnil oneskorene.

26. Pokiaľ sa týka tvrdeného rozporu vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi, tu je predovšetkým žiadúce uviesť, že žalobca osobitne nezdôvodnil prečo a v akom smere by mala vznesená námietka premlčania odporovať dobrým mravom, keď svoju argumentáciu koncentroval predovšetkým do názoru, že nárok na náhradu za zriadenie zákonného vecného bremena môže mať charakter opakovanej náhrady, resp. opakovaného plnenia a nie len formu jednorazovej náhrady. V rozpore s dobrými mravmi žalobca označil predovšetkým samotný status quo veci, keď podľa názoru žalobcu žalovaný dlhodobo udržiava protiprávny stav, nehnuteľnosti žalobcu užíva bez adekvátnej odplaty a vedome ignoruje svoje zákonné povinnosti vykonať vyporiadanie užívania s vlastníkom. I napriek tomu, že s odkazom na jestvujúce rozhodnutia ústavného súdu a najvyššieho súdu, žalobca v odvolaní uviedol, že je vždy nevyhnutné vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu, konkrétnejšie nepopísal, v čom vidí rozpor samotnej vznesenej námietky premlčania (nie zisteného skutkového a právneho stavu) s dobrými mravmi. Z uvedeného dôvodu potom súd prvej inštancie ani nemal dôvody poskytnuté sporovou stranou popisujúce konkrétny rozpor vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi, s ktorými by bolo potrebné osobitne sa vyporiadať a nemal detailnejšiu argumentáciu popisujúcu situáciu rozporu vznesenej námietky premlčania žalovaným s dobrými mravmi, na ktorú by mal svojimi úvahami a závermi reagovať. Za uvedenej situácie prejednávanej veci je tak adekvátne odôvodnenie súdu prvej inštancie, keď tento uviedol, že z obsahu spisu nevyplývajú žiadne okolnosti, pre ktoré by súd na takto vznesenú námietku premlčania nemal prihliadať.

27. I z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 148/2004 zverejnenom ako judikát 30/2005 bolo konštatované: „Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní (§ 100 ods. 1 OZ) nemožno považovať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 OZ.“

28. Rovnako z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 41/2012 zverejneného ako R 1/2015 vyplýva: „Dobрым mravom zásadne neodporuje, ak niekto namieta premlčanie práva uplatňovaného voči nemu, lebo inštitút premlčania je inštitútom zákonným, a teda použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktoré sa zo zákona premlčuje.“

Ak žalobca nevhodnou voľbou prostriedku ochrany svojich práv z objektívneho hľadiska vlastným zavinením vytvoril podmienky pre neskoršie úspešné vznesenie námietky premlčania práva žalovaným, uplatnenie námietky premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.“

29. Napokon Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 9Cdo/213/2021 v ods. 18. odôvodnenia uviedol: „Najvyšší súd riešil otázku súladu námietky premlčania s dobrými mravmi vo viacerých dovolacích konaniach. Vo veci sp. zn. 5 Cdo 265/2009 najvyšší súd k rozporu vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi vyslovil názor, že dobré mravy sú súhrnom spoločenských, kultúrnych a mravných noriem základných, ktoré preukázali počas historického vývoja určitú mieru stálosti (nemennosti), vyjadrujú podstatné historické tendencie a stotožňuje sa s nimi podstatná časť spoločnosti ... Za špecifických okolností však výkon práva namietať premlčanie uplatneného nároku by mohol byť konaním umožňujúcim poškodiť druhého účastníka právneho vzťahu, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by zánik uplatňovaného nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprímerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo neuplatnil včas. Znaký konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z tých okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená a nie z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatňovaného nároku odvodzovaný, inými slovami, rozhodujúce (určujúce) pre odopretie účinkov námietky premlčania sú okolnosti, ktoré existovali v čase uplatnenia námietky premlčania. Tieto okolnosti musia byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty, akým je neumožnenie práva uplatniť námietku premlčania.“

Vo veci sp. zn. 7 Cdo 226/2016 najvyšší súd k možnému rozporu uplatnenia námietky premlčania s dobrými mravmi poukázal na viaceré súdne rozhodnutia, na základe ktorých uviedol, že „vo všeobecnosti

nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania odporcom (žalovaným) mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi ... o takýto prípad môže ísť iba výnimočne a v rozpore s dobrými mravmi môže byť len taký výkon práva, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka konania, pričom vo vzťahu ku vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil, priznanie účinkov premlčania voči nemu by za tejto situácie bolo neprímerane tvrdým postihom a pri posudzovaní primeranosti postihu je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu a vziať do úvahy najmä charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby“.

Vo veci sp. zn. 7 Cdo 507/2014 najvyšší súd nad rámec už vyššie uvedeného vyslovil názor, že aplikácia inštitútu dobrých mravov vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania „by mala byť len výnimočná a nemala by zhojovať neznalosť zákona - t. j. neznalosť plynutia premlčacích dôb. V tomto smere je potrebné poukázať aj na jednu zo základných zásad súkromného práva - *vigilantibus iura scripta sunt* - právo patrí bdelym. Preto je potrebné pri skúmaní otázky, či je vznesenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi, skúmať, či účastník konania, ktorý sa dovoľáva rozporu s dobrými mravmi v súlade s § 3 ods. 1 OZ, postupoval s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti práve v súlade so zásadou *vigilantibus iura*, ktorá predpokladá, že každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich.“

Vo veci sp.zn. 1 Cdo 91/2016 najvyšší súd argumentoval, že ustanovenie § 3 ods. 1 OZ je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze z 3. októbra 2013 sp. zn. I. ÚS 33/2012 v tejto spojitosti zdôraznil, že v rovine jednoduchého práva je nutné starostlivo posudzovať individuálne okolnosti daného prípadu cez prizmu kogentného ustanovenia § 3 ods. 1 OZ zakotvujúceho zásadu súladného výkonu práv s dobrými mravmi, ktoré je v rovine jednoduchého podústavného práva odrazom ústavnej požiadavky nájsť spravodlivé riešenie. Zdôraznil, že toto ustanovenie je z ústavnoprávneho hľadiska tým miestom, skrz ktoré sú všeobecné súdy povinné nechať preniknúť ideu materiálneho právneho štátu do interpretácie a aplikácie podústavného práva. Dobré mravy sú súhrnom spoločenských, kultúrnych a mravných noriem základných, ktoré preukázali počas historického vývoja určitú mieru stálosti (nemennosti), vyjadrujú podstatné historické tendencie a stotožňuje sa s nimi podstatná časť spoločnosti. Najvyšší súd už vo svojom rozhodnutí z 30. januára 2013 sp. zn. 6 Cdo 173/2011 pripomenul, že súčasťou dobrých mravov je aj dobrá viera (*bona fides*) v zmysle poctivosti, vernosti danému slovu a mravnej povinnosti splniť záväzok. Je to morálne kritérium posudzovania správania sa, ktoré má dve stránky - poctivosť vlastnú a zároveň dôveru v poctivosť druhých i vieru v dôveryhodnosť ako takú. Stálosť a pravdivosť v sľuboch a dohodách bola už v rímskom práve chápaná ako základ spravodlivosti.

Vo veci sp. zn. 3 Cdo 137/2017 najvyšší súd zadefinoval dobré mravy ako „súhrn spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji preukazujú istú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie, sú akceptované rozhodujúcou časťou spoločnosti a majú povahu základných noriem správania. Rozpor s dobrými mravmi spočíva v tom, že výkon práva sa prieči spoločensky uznávaným názorom, ktoré vo vzájomných vzťahoch určujú, aký má byť obsah ich konania, aby bol súladný so všeobecnými zásadami spoločnosti. Vo všeobecnosti ide o prípad konania v rozpore s dobrými mravmi vtedy, keď konajúci síce formálne postupuje v medziach svojho práva, ale realizáciou tohto práva sleduje poškodenie druhého účastníka právneho vzťahu. V takom prípade síce ide o výkon práva, avšak výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, pre ktorý je typické, že konajúcemu v skutočnosti nejde o dosiahnutie cieľov, ktoré právo s takým konaním spája, ale mu ide o to, aby vedľajšie účinky jeho konania viedli k stavu jemu vyhovujúcemu, avšak poškodzujúcemu druhú stranu. Taký výkon práva, i keď je so zákonom formálne v súlade, je v skutočnosti výkonom práva iba zdanlivým, lebo jeho účelom nie je vykonať (svoje) právo, ale poškodiť právo (niekoho iného) ... Vznesenie námietky premlčania v zásade neodporuje dobrým mravom, v niektorých individuálnych prípadoch však nie je vylúčená možnosť existencie takej situácie, v ktorej uplatnenie tejto námietky je výrazom zneužitia práva na úkor druhého účastníka daného právneho vzťahu, ktorý uplynutie premlčacej doby nezavinil a zánik jeho nároku by v takom prípade znamenal pritvrdý postih v porovnaní s rozsahom ním uplatňovaného práva.“ Z vyššie citovaných záverov aplikačnej praxe najvyššieho súdu pri posudzovaní stranou vznesenej námietky premlčania z hľadiska jej súladu s dobrými mravmi teda jednoznačne vyplýva, že súlad námietky premlčania s dobrými mravmi treba posudzovať vždy komplexne so zreteľom na konkrétnu situáciu na oboch stranách sporu (nielen osoby vykonávajúcej určité právo, ale aj osoby týmto úkonom

dotknutej), s prihliadnutím na všetky rozhodujúce okolnosti a nezávisle od vedomia a vôle (zavinenia) toho, kto právo alebo povinnosť vykonáva. Z tohto hľadiska ide preto o posudzovanie otázok skutkových, vyplývajúcich z vykonaného dokazovania, keď súd vyhodnocuje, ktoré konkrétne preukázané skutkové okolnosti svedčia v prospech záveru o súlade či nesúlade námietky premlčania s dobrými mravmi.“

30. Odvolací súd v zhode so záverom súdu prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade nemožno hovoriť o rozpore vznesenej námietky premlčania žalovaným s dobrými mravmi, zvyrazniac tú okolnosť, že tak, ako už bolo uvedené vyššie, vecné bremeno vzniklo zákonom č. 66/2009 Z.z., všeobecná trojročná premlčacia doba začala plynúť dňom účinnosti zákona, t.j. dňom 01. 07. 2009 a uplynula dňom 01.07.2012. Žalobca nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX nadobudol v roku 2019, kedy ich kúpil za účelom umiestnenia billboardov, ktoré prenajíma, teda za účelom výkonu obchodnej činnosti, avšak sám sa rozhodol odplatne nadobudnúť do vlastníctva také nehnuteľnosti, ku ktorým už v čase ich kúpy žalobcom existovalo od roku 2009 legálne vecné bremeno pre výkon práva vo verejnom záujme pričom všeobecná premlčacia lehota na uplatnenie tohto práva uplynula už v roku 2012. Popísané konanie žalobcu spočívajúce v nadobudnutí nehnuteľností zaťažených vecným bremenom zo zákona a zjavne oneskoreným uplatnením práva na jeho náhradu po uplynutí premlčacej doby, nie je konaním v súlade so zásadou „právo patrí bdelym“ a zároveň nemožno konštatovať, že by žalobca postupoval s dostatočnou mierou opatrnosti a starostlivosti. Nie je naplnená ani hypotéza, že by priznanie účinkov premlčania bolo neprimerane tvrdým postihom pre žalobcu, keď žalobca už pri kúpe predmetných nehnuteľností vstupoval do daného právneho vzťahu, keď zákonné vecné bremeno k nadobúdaným nehnuteľnostiam už jestvovalo, zároveň už i márne uplynula premlčacia doba na uplatnenie nároku, ktorý zároveň prináležal len prvému vlastníkovi, ktorému vlastníctvo svedčilo v čase vzniku zákonného vecného bremena. Pri vynaložení primeranej opatrnosti a bdlosti žalobca uvedené mal a mohol vedieť už v čase kúpy uvedených nehnuteľností za účelom výkonu obchodnej činnosti. Za takéhoto stavu riadne uplatnenie námietky premlčania v konaní pred súdom žalovaným subjektom nemožno vyhodnotiť ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, resp. uplatnenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi. V tejto časti preto odvolací súd vyhodnotil odvoláciu námietku žalobcu ako nedôvodnú.

31. Rovnako nemožno prisvedčiť ako dôvodnej odvolacej námietke žalovaného o nedostatočnom odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie, či arbitrárnosti rozsudku, keď odvolací súd dospel k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia spĺňa všetky predpoklady v zmysle § 220 ods. 2 CSP a dáva odpovede na všetky zásadné otázky, ktoré pre rozhodnutie o veci bolo potrebné vyriešiť, a to i s poukazom na existujúcu judikatúru najvyšších súdnych autorít a zároveň odôvodnenie rozhodnutia reflektuje na konkrétnu, v konaní uplatnenú argumentáciu a námietky sporových strán v konaní pred súdom. Odôvodnenie rozsudku je nie len spĺňajúce predpoklady v zmysle § 220 ods. 2 CSP, ale je i zrozumiteľné, detailné a presvedčivé. Na tomto mieste odvolací súd poznamenáva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu súčasne nevyplýva právo na to, aby sa súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov či rozhodol v súlade s jej vôľou, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 2521/03). S poukazom na uvedené dôvody odvolací súd vyhodnotil odvolanie žalobcu ako nedôvodné a z dôvodu vecnej správnosti rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil v jeho meritórnej časti, t.j. v prvom výroku ako vecne správne.

32. Ako výrok závislý preskúmal odvolací súd i druhý výrok rozsudku súdu prvej inštancie o trovách prvoinštančného konania, ktorým súd žalobcovi uložil povinnosť žalovanému nahradiť trovy konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu o určení výšky náhrady trov konania. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil celkový procesný úspech žalovaného v konaní a tomu na strane druhej zodpovedajúci procesný neúspech žalobcu v konaní, keďže žalobe nebolo vyhovené ani čiastočne a o trovách prvoinštančného konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobcovi ako procesne neúspešnej strane sporu uložil súd povinnosť náhrady trov konania vzniknutých žalovanému podľa zásady úspechu v konaní ako procesnú sankciu za neúspech v iniciovanom súdnom spore. Z dôvodu vecnej správnosti odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie i v jeho závislom druhom výroku o trovách konania.

33. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní iniciovanom odvolaním žalobcu, tento nebol úspešný ani sčasti, keďže odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny

a celý procesný úspech v odvolacom konaní tak prináleží žalovanému. K podanému odvolaniu žalobcu sa žalovaný v odvolacom konaní i vyjadril, a teda mu v súvislosti s odvolacím konaním vznikli trovy. Odvolací súd o trovách odvolacieho konania preto rozhodol tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť procesne úspešnému žalovanému v odvolacom konaní náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške trov odvolacieho konania.

34. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaťelom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaťelom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).